

دکتر ابوزر گوهری مقدم

عضو هیئت علمی دانشگاه امام صادق علیه السلام
همکار در اندیشکده مطالعات آمریکا

یادداشت مهمان

استیضاح ترامپ و دو قطبی شدن جامعه آمریکا

واکاوی آثار روند و فرآیند استیضاح دونالد ترامپ بر جامعه

پس از تصویب بندهای استیضاح ترامپ در مجلس نمایندگان با رأیی کاملاً حزبی و ارسال آن به جلسه محاکمه در سنای آمریکا، روندی آغاز شد که هرچند احتمال موفقیت آن بسیار کم است، اما دمکرات‌ها این اقدام را صرفاً با هدف اقناع مردم آمریکا به عدم صلاحیت و کفایت ترامپ، آغاز کردند تا بر نتایج آرای مردم در انتخابات ریاست جمهوری، اثر گذاشته و مانع انتخاب مجدد او شوند. آن‌ها امیدوارند که از طریق علنی کردن تحقیقات استیضاح، جمهوری خواهان را در وضعیتی دشوار قرار دهند و افکار عمومی را با خود همراه نمایند؛ امری که در نهایت، شاید به ضرر آن‌ها تمام شود و نتیجه معکوس دهد. این نگرانی جدی میان خود اعضای دمکرات نیز مشهود است. مهم‌ترین دلایل

عدم تمایل دمکرات‌ها برای آغاز روند استیضاح، به شرح زیر است:

۱. دمکرات‌ها آغاز روند استیضاح را انحراف از مسیر اصلی برنامه‌های خود، نظیر بیمه درمانی، مهاجرت و... دانسته‌اند که در نهایت، زمان زیادی از کنگره خواهد گرفت؛

۲. با توجه به نداشتن رأی کافی در سنای استیضاح به نتیجه نخواهد رسید؛

۳. احتمالاً این روند، پایه رأی جمهوری خواهان را به حمایت از حزب، به پای صندوق خواهد آورد و انتخابات ۲۰۲۰، به سود دمکرات‌ها نخواهد بود. روند تاریخی استیضاح کلینتون در سال ۱۹۹۸، نشان داد که جمهوری خواهان موافق استیضاح، در انتخابات شکست خوردند؛

۴. عدم حمایت قاطع افکار عمومی از استیضاح در نظرسنجی‌های ملی، دلیل دیگر مخالف دمکرات‌ها با استیضاح است؛

۵. اتهام‌های مکرر ترامپ به دمکرات‌ها مبنی بر صرف هزینه و وقت کنگره در فرایندی نافرجام و تلاش آن‌ها برای تفرقه افکنی و جلوگیری از انسجام ملی، مانعی دیگر است؛

۶. شکست استیضاح باعث می‌شود تا ترامپ، ادعای پیروزی نماید و در دور دوم احتمالی ریاست خود، غیرقابل مهار شود؛

۷. در صورت آغاز فرایند استیضاح، تمامی کارت‌های دمکرات‌ها در آستانه مناظرات و انتخابات ریاست جمهوری آینده، عملاً مصرف شده و گزینه فشار بر ترامپ با ناموفق

بودن استیضاح، کارکرد خود را از دست خواهد داد؛ لذا دمکرات‌ها ترجیح می‌دادند به شکل پرفشار در مناظرات، از اهرم تخلیفات ترامپ استفاده کنند.

برخی دیگر نیز معتقدند که خود ترامپ، خواهان استیضاح است، زیرا جریان استیضاح باعث می‌شود رسانه‌ها بروی تمرکز نمایند و در صدر اخبار قرار بگیرد. همچنین، او معتقد است که مردم آمریکا با توجه به کارنامه موفقش، مخالف استیضاح هستند که این روند، باعث می‌شود دمکرات‌ها رسوا شوند. ترامپ قصد دارد در این روند، بر فساد دمکرات‌ها و بایدن تأکید کند و آن‌ها را مورد حمله قرار دهد و از سوی دیگر، چون در نهایت استیضاح رأی نخواهد آورد، او احساس خطر نکرده و بعد از استیضاح، قدرتمندتر نیز خواهد شد. در این شرایط، مخالفان استیضاح معتقد بودند که در سال آخر ریاست جمهوری ترامپ، باید قضاوت را به مردم سپرد و در این روند، از طریق سیاسی و استیضاح مداخله نکرد. در مقابل این رویکرد، عده دیگری از دمکرات‌ها معتقدند که فساد، سوء مدیریت و اقدامات نامطلوب ترامپ، به اندازه‌ای زیاد است که در صورت عدم اقدام و استیضاح توسط دمکرات‌ها، موجب سرخوردگی مردم از حزب دمکرات و ریزش رأی آن‌ها

خواهد شد. در این راستا، هیلاری کلینتون اظهار داشت: «نانسی پلوسی مجبور شد تا با شروع روند استیضاح رئیس‌جمهور موافقت کند، زیرا در هسته مسئله اصلی، ارزش‌ها، قدرت، آزادی، امنیت و شکوفایی ما مطرح است.» در اینجا باید گفت که دمکرات‌ها عملاً بر سر دوراهی مهم اقدام به استیضاح یا عدم اقدام، گرفتار شدند و در نهایت، در مجلس نمایندگان به استیضاح ترامپ رأی دادند.

مردم آمریکا و مسئله استیضاح

در حالی که بیشتر مردم آمریکا از تحقیقات مربوط به اقدامات ترامپ و روند کلی استیضاح حمایت می‌کنند، اما در مورد برکناری رئیس‌جمهور، جامعه آمریکا همچنان نظر قاطعی نداشته و تقریباً آرای موافقان و مخالفان، برابر است که این روند، حتی در نظرسنجی‌های انجام شده پس از شهادت افراد مختلف در کنگره و جدی شدن استیضاح نیز، همچنان پابرجا بوده است و نشان از دوقطبی شدن شدید جامعه آمریکایی دارد. بر اساس نظرسنجی واشنگتن پست، ۸۲ درصد دمکرات‌ها خواهان برکناری ترامپ و ۸۲ درصد جمهوری خواهان، مخالف استیضاح هستند. بر اساس این نظرسنجی، ۴۷ درصد معتقدند که اقدام ترامپ در ماجرای اوکراین،

بسیار اشتباه بوده، در حالی که ۳۵ درصد معتقدند که ترامپ، اقدام اشتباهی مرتکب نشده است.

بر اساس نتایج به دست آمده CNN، هم‌اکنون نیمی از آمریکایی‌ها از اقدام نمایندگان حزب دمکرات برای استیضاح و برکناری ترامپ پشتیبانی می‌کنند؛ اما میزان رضایت از عملکرد کلی ترامپ در مقایسه با نتایج نظرسنجی پیشین، بدون تغییر و ثابت مانده است. با توجه به اینکه بیشتر جمهوری خواهان مخالف استیضاح‌اند، بعید است که سناتورهای این حزب، ریسک کنند و به استیضاح رأی مثبت بدهند. همچنین، سناتورهای این حزب به دلیل انتخابات، گزینه‌ای جز حمایت از ترامپ ندارند. نکته قابل توجه آنکه در ایالات مردم، تعداد افرادی که از استیضاح ترامپ حمایت می‌کنند، پایین است؛ که این مسئله برای دمکرات‌ها، بسیار خطرناک است. همچنین، باید توجه کرد که بسیاری از مردم، فرایند استیضاح را دنبال نمی‌کنند و آن را بخشی از سیاست متداول و فساد احزاب اصلی می‌دانند و اعتمادی به نظام سیاسی خود ندارند. نتیجه آنکه جامعه آمریکایی در مورد استیضاح ترامپ، کاملاً به دودسته تقسیم شده است که این امر، اقدامات حامیان استیضاح

را به دلیل تبعات نامعلوم آن، با حساسیت مضاعف روبه‌رو می‌کند. در مجموع، صحنه داخلی آمریکا در یک سال باقی مانده تا انتخابات ریاست جمهوری، بسیار متشنج بوده و آثار این دو قطبی شدید و رقابت سیاسی بر نتایج انتخابات مشخص نیست. هر دو طرف ابزارهای

قدرتمندی در اختیار دارند و سعی می‌کنند از این ابزارها در جلب آرای مردم استفاده کنند. هنر دمکرات‌ها این است که بتوانند جامعه آمریکایی را با خود همراه سازند و در این راه، با رئیس‌جمهوری مواجه‌اند که کارنامه اقتصادی و عملکرد مطلوبی دارد. در این میان، ایالات مردد،

نقش حساس‌تری خواهند داشت و نوع بازی دمکرات‌ها در مواجهه با اقدامات ترامپ، تأثیرگذار خواهد بود. سیاست داخلی همچنان عامل اصلی برای تعیین رئیس‌جمهور آمریکا بوده، مگر آنکه ارزیابی ترامپ آن باشد که نیازمند کمک از سیاست خارجی است.